

Државен завод
за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Бизнис демографија на претпријатија

ДС_БДЕМ_А_МК_2022_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
Државен завод за статистика	
1.2	Организациска единица за контакт
Одделение за Структурни деловни статистики, демографија на препријатија и статистика на странски филијали	
1.3	Лице за контакт
Снежана Шиповиќ	
1.4	Звање на лицето за контакт
Раководител на одделение	
1.5	Поштенска адреса
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
1.6	Електронска адреса
snezana.sipovic@stat.gov.mk	
1.7	Телефонски број
0038923295657	
1.8	Факс
0038923111336	
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
09/05/2025	
2.2	Последна објава на метаподатоците

Државен завод за статистика

09/05/2025

2.3 Последно ажурирање на метаподатоците

09/05/2025

3 Статистичка презентација**3.1 Опис на податоците**

За демографија на претпријатијата

-број на активни , новосоздадени и згаснати претпријатија, поред големина на претпријатието и според правната форма.

- број на новосоздадени преживеани претпријатија, на вкупно ниво, по сектори на дејност , според големина на претпријатието и според правната форма.

За демографија на работодавачи (претпријатија со најмалку едно вработено лице

-број на активни , новосоздадени и згаснати претпријатија, поред големина на претпријатието и според правната форма.

- број на новосоздадени преживеани претпријатија, на вкупно ниво, по сектори на дејност , според големина на претпријатието и според правната форма.

3.2 Систем на класификации

Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2.

3.3 Опфат на сектор/и

Сектори на дејност според НКД рев.2

- В/Б - Рударство и вадење на камен
- С/В - Преработувачка индустрија
- D/Г - Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација
- E/Д - Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и
- дејности за санација на околината
- F/Ѓ - Градежништво
- G/E - Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли
- H/Ж - Транспорт и складирање
- I/З - Објекти за сместување и сервисни дејности со храна
- J/S - Информации и комуникации
- K/И - Финансиски дејности и дејности на осигурување (освен класа 64.20 - дејности на холдинг-компаниии)

- L/J - Дејности во врска со недвижен имот
- M/K - Стручни, научни и технички дејности
- N/Л - Административни и помошни услужни дејности
- P/M - Образование
- Q/H - Дејности на здравствена и социјална заштита
- R/Њ - Уметност, забава и рекреација
- S95;S96/O95;O96 - Други услужни дејности

3.4 Статистички концепти и дефиниции

Демографијата на претпријатија претставува концепт кој опфаќа група на варијабли кои ги одразуваат карактеристиките и демографијата на популацијата на деловни субјекти. Создавањето на нови претпријатија и згаснувањето на непродуктивните претпријатија значително влијае врз динамиката на деловните активности. Притоа, за да се обезбедат информации за влијанието на демографските промени на претпријатијата, нивниот развој се следи во текот на 5 години со цел да се види како тие преживуваат и растат.

Популацијата на активни претпријатија се состои од оние претпријатија кои во кое било време во текот на референтната година имале приход и/или вработени.

Претпријатието е основна статистичка единица и претставува најмала комбинација на правни единици, односно тоа е организациска единица, производител на стоки и услуги, која поседува одреден степен на автономија во одлучувањето, особено за прераспределување на своите тековни ресурси (Регулатива на ЕУ бр.696/1993 за статистички единици).

Создавање на претпријатие претставува независен настан кој влијае само на едно претпријатие во популацијата на активни претпријатија и опфаќа креирање на една нова комбинација на производствени фактори.

Згаснување на претпријатие претставува настан кој се однесува на престанување (згаснување) на една комбинација на производствени фактори, со ограничување други претпријатија да не се вклучени во тој настан, во годината $xx+2$.

Преживеано претпријатие е претпријатието кое е создадено во годината xx и е активно (остварува промет и/или има вработени лица) во наредната година.

3.5 Статистичка единица

претпријатие = 1 или повеќе деловни субјекти

3.6 Статистичка популација

Деловни субјекти класифицирани според НКД рев.2 во секторите Б-0 ; освен секторот Љ; О 94

3.7 Референтна област

НТЕС 0- 2 (Република Северна Македонија)

3.8 Временска покриеност

Од 2004 -2020 година. според Регулативата (ЕЗ) бр.250/2009 од 11 март 2009, Регулативата (ЕЗ) бр.251/2009 од 11 март 2009 и

од 2021 година според Регулатива (ЕУ) 2019/2152

3.9 Базен период

Не е применливо

4 Единица на мерење

Број, процент

5 Референтен период

Календарска година

6 Институционален мандат

6.1 Законски акти и други договори

НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА:

Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18 и 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.31/20)

Програма за статистички истражувања за периодот 2023-2027 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.29/23 и 57/25).

ЕВРОПСКА РЕГУЛАТИВА:

- Регулатива (ЕУ) 2019/2152 на Европскиот парламент и на Советот од 27 ноември 2019 година за европската деловна статистика,
- Регулатива за спроведување на Комисијата (ЕУ) 2020/1197 од 30 јули 2020 година со која се утврдуваат техничките спецификации и аранжмани во согласност со Регулативата (ЕУ) 2019/2152

6.2 Споделување на податоци

Од 2009 година податоците се доставуваат преку алатката за трансмисија EDAMIS до Евростат.

7 Доверливост

7.1 Доверливост - политика

1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика
2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост

7.2 Доверливост - третирање на податоците

Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика и Политиката за доверливост, индивидуалните податоци не се објавуваат. Но, доколку се обезбедува пристап до микроподатоци од соодветното истражување, тогаш треба да се наведат методите кои се користат за спречување на разоткривање на податоците.

8 Политика за објавување

8.1 Календар на објавување

Датумот на објавување на податоците се утврдува во Календарот за објавување на Соопштенија, кој се ажурира квартално.

8.2 Пристап до Календарот на објавување

Календар на објавување

8.3 Кориснички пристап

Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Соопштенија“ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.

9 Фреквенција на дисеминација

Годишна

10 Достапност и јасност

10.1 Соопштенија

Соопштенијата се објавуваат (и истите се достапни на ВЕБ страницата на ДЗС во поглавјето: „Соопштенија“)

10.2 Публикации

Северна Македонија во бројки

10.3	Онлајн база на податоци
<u>МАКСтат-база</u> на податоци достапна на веб-страницата на ДЗС.	
10.4	Пристап до микроподатоци
Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со Законот за државна статистика (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „ <u>Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели</u> ”.	
10.5	Друго
По барање на корисниците, податоците се подготвуваат и во форма согласно нивните потреби.	
10.6	Документација за методологијата
Методолошко објаснување, национално http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=83&rbrObl=22 <u>Прирачник за статистика на демографија на претпријатијата на Евростат- ОЕЦД.</u>	
10.7	Документација за квалитетот
11	Управување со квалитет
11.1	Обезбедување на квалитетот
Квалитетот на процесите и продуктите, во Државниот завод за статистика се обезбедува со почитување на <u>Европскиот Кодекс за работа на европската статистика</u> и <u>Рамката за оценка на квалитетот во рамките на Европскиот статистички систем</u> (ESS Quality Assurance Framework . Критериумите за квалитет се утврдени и во <u>Законот за државна статистика</u> во член 4б и член 4в.	
11.2	Оценка на квалитетот
Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнос процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM) .	

Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.

12 Релевантност

12.1 Потреби на корисниците

Податоците од областа на демографијата на претпријатијата се користат како извор на податоци за анализа на бројот и структурата на популацијата на активни, новосоздадени, згаснати и преживеани претпријатија.

Како корисници на податоците се јавуваат:

Министерствата и засегнатите владини институции и

Стопанските комори, трговските здруженија кои ги користат овие податоци за анализа на пазарните активности, како и за донесување на соодветни стратегии како, пр., за развој на малите и средните претпријатија;

Универзитети, професори, студенти, независни аналитичари, експерти и сл.

12.2 Задоволство на корисниците

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците.

12.3 Комплетност

Во однос на варијаблите дефинирани со - Регулатива (ЕУ) 2019/2152 на Европскиот парламент и на Советот од 27 ноември 2019 година за европската деловна статистика, ДЗС обезбеди 100% од нив.

13 Точност и веродостојност

13.1 Свкупна точност

Методологијата на истражувањето и начинот на прибирање на податоците обезбедуваат солиден опфат и точност на податоците.

13.2 Примерочни грешки

Не е применливо.

13.3 Непримерочни грешки

Со оглед на тоа што податоците се добиваат од административен извор и сите потребни информации за истражувањето се расположливи во добиената електронска документација, нема појава на непримерочни грешки.

14 Навременост и точност

14.1	Навременост
T+540 за новосоздадените претпријатија, вкупно и сопред правна форма T+540 за прелиминарни податоци за згаснатите петпријатија, вкупно и сопред правна форма. T+900 за дефинитивни податоци за згаснатите претпријатија, вкупно и според правната форма.	
14.2	Точност
Податоците се објавуваат на денот, што е најавен во Календарот за навременост.	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
Податоците се произведуваат на национално и на ниво на региони согласно прирачникот за демографија на претпријатија на Евростат- ОЕЦД. Ова обезбедува споредливост на националните податоци со европските податоци. Сепак, споредливоста на податоците може да биде ограничена поради изворот на податоци кои се користи како основа за пресметка во различни земји.	
15.2	Временска споредливост
Податоците за основните варијабли од областа на Демографија на претпријатија се разграничени во две временски серии кои не се споредливи поради примената на различни верзии на Националната класификација на дејностите.: Од 2004-2008 година според НКД Рев.1. Од 2009-2020 година според НКД Рев.2. од 2021 според НКД Рев 2 и Регулатива (ЕУ) 2019/2152 Бројот на референтни периоди во временската серија од последниот прекин е 2.	
15.3	Меѓудоменска кохерентност
Направена е споредба со податоците од Статистичкиот деловен регистар. Податоците се кохерентни.	
15.4	Внатрешна кохерентност
Внатрешна кохерентност на податоците е обезбедена, податоците се контролираат и анализираат во процесот на производство.	
16	Трошок и оптовареност
Нема трошоци за прибирање на податоците, ниту пак оптовареност на извештајните единици бидејќи се преземаат директно (електронски) од административен извор.	

17	Ревизија на податоците
17.1	Политика за ревизија на податоците
Во согласност со <u>Политиката за ревизија</u> на податоци во ДЗС.	
17.2	Практика за ревизија на податоците
Податоците од демографија на претпријатија се објавуваат како конечни податоци.	
Исклучок се податоците за згаснатите претпријатија од тековната година кои се објавуваат како претходни податоци.	
18	Статистичка обработка
18.1	Извори на податоци
Статистичкиот деловен регистар, воспоставен и редовно ажуриран во Државниот завод за статистика.	
18.2	Фреквенција на прибирање податоци
Годишна.	
18.3	Прибирање на податоците
Податоците за активните претпријатија се преземаат од Статистичкиот деловен регистар.	
18.4	Проверка на податоците
По електронското преземање на податоците, се врши контрола на податоците во согласност со однапред дефинирани логичка правила. Првичната контрола на точноста на податоците е обезбедена преку контрола на податоците од Статистичкиот деловен регистар, како извор на податоците за демографија на претпријатијата. Потоа, се применува сет од валидациски правила за контрола на податоците при нивното агрегирање во дата-сетови според дејноста на која припаѓаат, правната форма и статусот на активност. Доколку има потреба, одредени белези се коригираат.	
18.5	Компилирање податоци
Податоците преземени од базата на Статистичкиот деловен регистар се обработуваат и пресметаните варијабли на ниво на деловен субјект, се агрегираат, на ниво на вкупна економија и според сектори на дејности, по големина на деловниот субјект, правната форма. При обработката, за валидација на податочните сетови се користи ЕДАМИС - алатката за валидација на Евростат, преку која е и се врши трансмисија на податоците до базата на Евростат.	
18.6	Прилагодување
не е применливо	
19	Коментар

A.1

Анекси

Државен завод за статистика